

Представљено дванаестотомно издање „Класични руски писци и православље” у крипти подгоричког Саборног храма

У крипти Саборног храма Христовог васкрсења у Подгорици, у организацији Међународног фонда духовног јединства народа, одржан је округли сто посвећен руској књижевности, у оквиру којег је представљено дванаестотомно издање „Класични руски писци и православље”. Сабрање је било прилика за разговор о православним изворима руског књижевног стваралаштва, његовом универзалном значају и духовним и културним везама наших народа.

Ово сабрање је благословио Његово високопреосвештенство Архиепископ цетињски Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије, а говорили су оснивач и предсједник Фонда Валериј Аркадјевич Алексејев, амбасадор Руске Федерације у Црној Гори Александар Лукашик, књижевник Григориј Петровић, некадашњи потпредсједник Скупштине Црне Горе др Страхиња Булајић, уредник часописа „Светигора” Радосав Рајо Војиновић и предсједник Матице српске — Друштва чланова у Црној Гори проф. др Душан Крцуновић.

Поздрављајући Митрополита и сабране, Валериј Алексејев захвалио је на гостопримству и благослову да се у подгоричкој светињи представи издање посвећено великим руским писцима и њиховим духовним трагањима. Са

посебном љубављу присјетио се блаженопочившег Митрополита Амфилохија и дугогодишње сарадње са њим, истичући значај братских односа које Фонд његује са Митрополијом.

Говорећи о култури као заједничком добру човјечанства, Алексејев је нагласио:

„Велика национална култура сваког народа постаје благо читавог човјечанства. Она је од значаја за нашу цивилизацију — ову савремену цивилизацију која, упркос кризи са којом се суочава — духовној кризи — ипак црпи снагу из културе обogaћене великим националним традицијама: руском, српском, њемачком и италијанском. Гдје год постоје дјела која се баве човјеком и нашим узвишеним позивом да носимо лик Божји, она представљају допринос нашој глобалној култури.”

Митрополит Јоаникије изразио је радост због поновног сусрета са Алексејевим у Подгорици, подсјећајући на духовне свечаности и сусрете који су обиљежили њихово тридесетогодишње сусрете. Указујући на значај сабрања, Високопреосвећени Митрополит је поручио да велика књижевност превазилази националне границе:

„Ово је данас празник руске литературе. Чим је празник руске литературе, онда је то празник и свјетске литературе, књижевности, укључујући и српску. Духовне и културне вриједности које је изњедрио један народ не припадају само томе народу, оне припадају цијелом свијету и превазилазе све границе.”

Говорећи из перспективе читаоца из Црне Горе, Митрополит је подсјетио на то да су се многе генерације упоредо васпитавале на српској и руској књижевности. Уз поштовање великих европских писаца, посебно је истакао блискост руске литературе нашем духовном искуству:

„Ми смо се подједнако васпитавали на српској и руској књижевности. Наравно, врло смо радо читали и велике европске писце, француске, њемачке, енглеске, италијанске и остале, али некако нам је руска литература увијек била најближа, посебно нама вјерујућим људима. Кад погледате само колико је великих личности из наше Цркве писало о Достојевском, али и о појединим другим руским писцима, видимо колико је руска литература блиска нашем поимању и нашем срцу.”

Разматрајући однос књижевности и вјере, Владика је указао на трајно присуство религиозних питања у руском стваралаштву, чак и у временима која нису била наклоњена Цркви. Осврнуо се и на сложеност духовних путева

појединих писаца, наглашавајући потребу да се у њиховом дјелу препозна и истакне оно што је добро:

„Оно што бих желио посебно да истакнем јесте да у великој руској литератури, од давних времена до најновијег доба, чак и у доба Совјетског Савеза, имамо дубоку, живу, дјелотворну религиозну потку. Не можемо замислити ни руску религиозност без Достојевског, без Державина, без Ломоносова, па и без оних са којима је Црква имала изузетно оштра неслагања. Много тога што је ослоњено на православну духовност налази се и код Толстоја.”

Посебан дио обраћања Митрополит је посветио везама Петра Другог Петровића Његоша са руском књижевношћу. Не оспоравајући досадашња научна истраживања о сродности „Луче микроkozма” са дјелима других свјетских стваралаца, указао је на значај Державинове религиозне поезије за разумијевање Његошевог пјесничког свијета:

„Не спорећи, наравно, све оно што су наши научници до сада изучавали, мени се чини да је он понајвише имао везе, што се тиче његове религиозне поезије, са руским пјесником Державином. Державинова поема о Богу у много чему нас подсећа на Лучу микроkozма. Державин је старији, Његош га је читао. Посебно желимо да истакнемо да је Његош много волио Александра Сергејевића Пушкина и посветио му једну пјесму”- закључио је Његово високопреосвештенство архиепископ цетињски митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије.

...

Међународни фонд духовног јединства народа основан је у априлу 1995. године, са благословом Патријарха московског и све Русије Алексија II. До 2021. године носио је назив Међународни друштвени фонд јединства православних народа.

Текст, фото: Борис Мусић

mitropolija.com